Alþingi
Erindi nr. Þ 143/1011
komudagur 10.2.2014

UTANRÍKISRÁÐUNEYTIÐ

Rauðarárstígur 25, 150 Reykjavík
Sími: 545 9900, bréfasími: 562 2373
postur@utn.stjr.is, www.utn.stjr.is

Nefndasvið Alþingis
við Austurvöll
101 Reykjavík

Reykjavík, 10. febrúar 2014
UTN14010085/03.G.002; 08.D.562
EG/eb

Umsögn um tillögu til þingsályktunar um framferði kínverskra yfirvalda gagnvart tíbesku þjóðinni
143. löggjafarþing 2013-2014. Þingskjal 268 - 206. mál

Utanríkisráðuneytið harmar sjálfsmorð Tíbeta sem framin eru í mótmælaskyni við stefnu kínverskra stjórnvalda gagnvart Tíbetum.

Íslensk stjórnvöld taka reglulega upp mannréttindamál í tvíhliða samskiptum sínum við kínversk stjórnvöld. Áréttað hefur verið á alþjóðlegum vettvangi, sem og í tvíhliða samskiptum við kínversk stjórnvöld, að mikilvægt sé að virða pólitísk, borgaraleg og menningarleg réttindi Tíbeta og annarra þjóðarbrota í Kína. Forsætisráðherra Íslands tók mannréttindamál til umfjöllunar á fundi sínum með Ma Kai, varaforsætisráðherra Kína í Reykjavík 26. október sl. Þáverandi forsætisráðherra tók einnig manréttindi upp á fundi sínum með Wen Jiabao, forsætisráðherra Kína, í Reykjavík hinn 20. apríl 2012 og í Kína í apríl 2013.

Ísland tók undir yfirlýsingu ESB, dags. 14. desember 2012, um málefni Tíbet þar sem lýst var sérstökum áhyggjum vegna hafta á tjáningarfrelsi Tíbeta. Mikilvægi félagslegra, efnahagslegra, stjórnmála- og menningarlegra réttinda Tíbeta voru þar áréttuð. Þar var einnig lýst stuðningi við yfirlýsingu mannréttindafulltrúa SÞ um Tíbet frá 2. nóvember 2012 þar sem kínversk stjórnvöld voru hvött til að bregðast við umkvörtunum Tíbeta og áréttaðar áhyggjur vegna staðhæfinga um ofbeldi gegn íbúum Tíbet sem væru að nýta rétt sinn til að tjá sig, halda fundi og iðka sína trú. Einnig væru fregnir af handtökum, mannshvörfum og óhóflegri valdbeitingu gegn friðsömum mótmælendum, sem og hömlum á menningarleg réttindi Tíbeta sérstakt áhyggjuefni. Báðar þessar yfirlýsingar fylgja hér með.

Íslensk stjórnvöld leggja áherslu á að ríki fullgildi alþjóðlega mannréttindasáttmála, þ.m.t. þá sem gerðir hafa verið á vettvangi Sameinuðu þjóðanna og hvetja ríki til að framfylgja ákvæðum þeirra. Kínversk stjórnvöld hafa fullgilt sex af níu kjarnasamningum SÞ um mannréttindi. Þau hafa undirritað (1998) en ekki fullgilt alþjóðasamning um borgaraleg

og stjórnmálaleg réttindi frá 1966. Ísland hefur ásamt öðrum ríkjum hvatt Kínverja til að fullgilda hann.

Staða mannréttinda í Kína var til umfjöllunar í reglubundinni jafningarýni mannréttindaráðs Sameinuðu þjóðanna í október 2013 (Universal Periodic Review). Ísland tók til máls og hvatti Kínverja meðal annars til að halda áfram að bæta réttindi og vernd launþega, vinna að jafnrétti kynjanna, sýna sérstökum skýrslugjöfum Sameinuðu þjoðanna fulla samvinnu og aflétta takmörkunum á tjáningarfrelsi og fundafrelsi og vísaði fulltrúi Íslands sérstaklega til Tíbet í því sambandi.

Samskipti Han-Kínverja og Tíbeta eru vissulega stirð og grundvallarágreiningur milli aðila um stöðu Tíbet innan kínverska ríkisins í nútíð og fortíð. Almennt viðhorf Tíbeta hefur verið að landið sé hersetið af Kínverjum. Sjónarmið Kínverja er á hinn veginn að Tíbet sé sögulega hluti af Kína. Miklum erfiðleikum er bundið að afla traustra upplýsinga af svæðinu.

Í greinargerð með þingsályktuninni er orðalag mjög ótvírætt, t.d. um að ríkisstjórn alþýðulýðveldisins Kína hafi innleitt miskunnarlausa stefnu aðlögunar og kúgunar, að Tíbetum sé kerfisbundið haldið frá atvinnustarfsemi, atvinnutækifærum og aðgengi að menntun vegna þjóðernis og að kínversk yfirvöld standi fyrir skipulegri útrýmingu á tíbesku þjóðinni og menningu hennar. Mikill munur er á því mati sem fram kemur í greinargerðinni samanborið við yfirlýsingar mannréttindafulltrúa SÞ um ástandið í Tíbet frá 2. nóvember 2012 og utanríkismálastjóra ESB frá 14. desember 2012.

Utanríkisráðuneytið getur því ekki mælt með því að Alþingi álykti um Tíbet með þeim hætti sem nú er lagt til.

F. r.

[signature]

EUROPEAN UNION

EN

Brussels, 14 December 2012
17831/12
PRESSE 535

Declaration by the High Representative, Catherine Ashton, on behalf of the European Union on Tibetan self-immolations

The EU is profoundly saddened by the increasing number of Tibetans committing self-immolation, many of them young people.

We are concerned by the restrictions on expressions of Tibetan identity, which appear to be giving rise to a surge of discontent in the region. While respecting China's territorial integrity, the EU calls upon the Chinese authorities to address the deep-rooted causes of the frustration of the Tibetan people and ensure that their civil, political, economic and social and cultural rights are respected, including their right to enjoy their own culture, to practise their own religion and to use their own language.

The EU fully supports the statement made by the UN High Commissioner for Human Rights, Ms Navi Pillay on 2 November 2012. The EU calls upon the Chinese authorities to respect the rights of Tibetans to peaceful assembly and expression, to act with restraint, and to release all individuals detained for taking part in peaceful demonstrations.

We also urge Chinese authorities to allow free access to all Tibetan autonomous areas for diplomats as well as for international journalists.

Recognising their intense sense of despair, the EU calls on Tibetans to refrain from resorting to extreme forms of protest, such as self-immolation, and on their community and religious leaders to use their influence to help stop this tragic loss of life.

Finally, the EU encourages all concerned parties to resume a meaningful dialogue.

PRESS

Rue de la Loi 175 B – 1048 BRUSSELS Tel.: +32 (0)2 281 6319 Fax: +32 (0)2 281 8026
press.office@consilium.europa.eu http://www.consilium.europa.eu/Newsroom

Pillay: China must urgently address deep-rooted frustrations with human rights in Tibetan areas

GENEVA (2 November 2012) – United Nations High Commissioner for Human Rights Navi Pillay on Friday urged Chinese authorities to promptly address the longstanding grievances that have led to an alarming escalation in desperate forms of protest, including self-immolations, in Tibetan areas.

The UN human rights chief said she was disturbed by "continuing allegations of violence against Tibetans seeking to exercise their fundamental human rights of freedom of expression, association and religion," and pointed to "reports of detentions and disappearances, of excessive use of force against peaceful demonstrators, and curbs on the cultural rights of Tibetans."

Cases have included a 17-year-old girl who was reportedly severely beaten and sentenced to three years in prison for distributing flyers calling for Tibet's freedom and the return of the Dalai Lama. Others have been sentenced to between four and seven years in prison for writing essays, making films or distributing photos of events in Tibet outside China. Serious concerns have been raised about fair trial standards, and the torture and ill-treatment of detainees.

"I have had several exchanges with the Chinese Government on these issues. But more needs to be done to protect human rights and prevent violations," Pillay said. "I call on the Government to respect the rights to peaceful assembly and expression, and to release all individuals detained for merely exercising these universal rights."

The High Commissioner also appealed to Tibetans to refrain from resorting to extreme forms of protest, such as self-immolation, and urged community and religious leaders to use their influence to help stop this tragic loss of life

"I recognise Tibetans' intense sense of frustration and despair which has led them to resort to such extreme means," she said, "but there are other ways to make those feelings clear. The Government also needs to recognise this, and permit Tibetans to express their feelings without fear of retribution."

The High Commissioner urged the Government, as a confidence-building measure, to allow independent and impartial monitors to visit and assess the actual conditions on the ground, and to lift restrictions on media access to the region. She noted that there are 12 outstanding requests for official visits to China by UN Special Rapporteurs on various human rights issues, including one by the Special Rapporteur on freedom of religion and belief. During the Universal Periodic Review of China's human rights record before the UN Human Rights Council, the State pledged to step up cooperation with Special Procedures. Pillay called on the Government to facilitate their access.

"Social stability in Tibet will never be achieved through heavy security measures and suppression of human rights," she said. "Deep underlying issues need to be addressed, and I call on the Government to seriously consider the recommendations made to it by various international human rights bodies, as well as to avail itself of the expert advice being offered by the UN's independent experts on human rights."

Among the recommendations made by international human rights bodies to the Government of China on Tibet are the following:

- UN Special Rapporteur on the right to food, Olivier De Schutter, recommended a suspension of non-voluntary resettlement of nomadic herders, who make up the majority